

ԵՄ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԹՎԻՆԻՆԳ ԾՐԱԳԻՐ Գործողություն 6.6

*Ձեռքբերումների կատարման դիտարկում և
առաջարկություններ ապագայի համար*

Ջրի հաշիվներ

2017թ. մայիսի 22-25, Երևան

Պարտադիր արդյունք

Սույն գործողության ՊԱ 6 պարտադիր արդյունքը

Կազմված ջրի հաշիվներ (2017թ. հուլիս)

Չափանիշներ

- Տվյալների աղբյուրների գույքագրում (հասանելիություն, տեղեկատվական հոսք) սահմանված ջրի հաշիվների համար (2016թ. ապրիլ)
- Ջրի հաշիվների մշակված մեթոդաբանություն (2017թ. հունվար)
- Հանդիպում շահառուների հետ (2017թ. հուլիս)
- Կազմված ջրի հաշիվներ (2017թ. հուլիս)

6.6-ի նպատակը և սպասվող արդյունքը

Նպատակը

- Քննարկել բաղադրիչի կարգավիճակը ծրագրի սկզբում
- Քննարկել ծրագրի արդյունքների կարգավիճակը
- Պատրաստել առաջարկություններ ձեռքբերումների կայունության վերաբերյալ
- Պարաստել առաջարկություններ ՀՀ ԱՎԾ ապագա աշխատանքի համար ծրագրի ավարտից հետո
- Նույնականացնել չլուծված հարցերը և հետագա աջակցության կարիքները, եթե այդպիսիք կան

6.6-ի նպատակը և սպասվող արդյունքը

Սպասվող արդյունքը

Առաքելության զեկույցն ընդգրկում է հետևյալը.

- Ծրագրի արդյունքների կարգավիճակը
- Ձեռքբերումների կայունություն
- Առաջարկություններ ապագայի համար (կարճաժամկետ և երկարաժամկետ)
- Լրացուցիչ աջակցության նույնականացում
- Չլուծված հարցեր

Կարգավիճակը ծրագրի սկզբին (1)

Մտիվացիաներ

- Ջրային ռեսուրսների կայուն կառավարման համար մշակված քաղաքականություններն ավելի ու ավելի գերակա տեղ են զբաղեցնում շատ երկրների, այդ թվում և Հայաստանի օրակարգում
- Ընթացիկ նպատակները կողմնորոշված են դեպի ջրի հասանելիության և պահանջարկի վերաբերյալ իմացության կատարելագործում՝ ջրի վիճակագրության (ՋՎ) և ջրի հաշիվների (ՋՀ) հզորացմամբ, ինչը պահանջում է որդեգրել ոլորտների ամբողջացված մոտեցում
- Թվինինգ ծրագրի նպատակն է կառուցել հայեցակարգային շրջանակ Հայաստանի համար՝ նկարագրելու տնտեսության և շրջակա միջավայրի միջև փոխներգործությունը բնապահպանական և տնտեսական հաշիվների համակարգի (SEEA-2003) հետ համահունչ, որը սերտորեն կապված է ազգային հաշիվների համակարգի հետ (ԱՀՀ)

Կարգավիճակը ծրագրի սկզբում (2)

Կարգավիճակը ծրագրի սկզբում

- Հայաստանի համար ջրի հաշիվներ երբեք չեն կազմվել
- Վարչական տվյալների լայն հասանելիությունը և ՀՀ ԱՎԾ տվյալների բազաների հարստությունը համահունչ է ջրի վիճակագրության (ՋՎ) և ջրի հաշիվների (ՋՀ) պահանջներին
- Տվյալների բարձր որակ
- Ծրագրում ընդգրկված հմուտ և նվիրյալ ՀՀ ԱՎԾ փորձագետների խումբ

Ծրագրի արդյունքների կարգավիճակը (1)

- Թվինիզի քաղաքիչի փաստացի արդյունքը համապատասխանում է կատարված առաջարկություններին, ճանապարհային քարտեզին, և ամրագրված նպատակներին: **Հայաստանը հիմա այն քիչ երկրներից մեկն է, որը ձեռնամուխ է եղել բնապահպանական սատելիտային հաշվառման համակարգին պատկանող ջրի հաշիվների կազմմանը**
- ՋՎ և ՋՀ մշակման համար մեթոդաբանությունների և իմացության կիրառում հիմնվելով միջազգային ստանդարտների և ուղեցույցների վրա (ՄԱԿ, ՏՀԶԿ, Եվրոստատ, ՊԳԿ)
- Հայաստանի համար ստղծվել է ջրի հաշիվների հիմնական խումբ.
  - Ներքին ջրերի համատեղ հարցաթերթ (ՍԳ-ԻՄ, ֆիզիկական միավոր, 8 աղյուսակ)
  - Ջրի ֆիզիկական հոսքերի մատակարարման և օգտագործման, ջրում արտահոսքերի աղյուսակներ (ՋՖՀՀ, 5 աղյուսակ)
  - Ջրօգատործման և ջրամատակարարման հիբրիդային աղյուսակներ (ֆիզիկական և ֆինանսական միավոր, 2 աղյուսակ)
- **Տնտեսությունում ջրի հոսքերի մատրիցա (ֆիզիկական միավոր, 1 աղյուսակ**

Ծրագրի արդյունքների կարգավիճակը (2)

- Ջրի հաշիվներից ստացված **հիմնական ցուցանիշներ**. Դրանց կառուցումը, հաշվարիկի մեթոդները, արդիականությունը և նշանակությունը
- Քննարկումներում համապատասխան շահառուների ավելի մեծ ընդգրկվածություն
- Ստացված արդյունքի ստուգման և ճշգրտման մեթոդներ
- Արդյունքների տարածման տարբերակների քննարկում. Բովանդակության և ձևաչափի սահմանում ՀՀ ԱՎԾ հետ
- Գործողություններում ընգրկված մարդկային ռեսուրսները ձեռք են բերել հատուկ ոլորտային փորձագիտություն, հսկայական վիճակագրական իմացության հիմք
- Հայ-իտալական թիմային աշխատանքը եղել է արդյունավետ համագործակցություն համապատասխան արդյունքի ապահովմամբ, ոլորտային գիտելիքների և փորձի փոխանակմամբ փոխադարձ հարգանքի և ընկերության մթնոլորտում

Առաջարկություններ ապագայի համար (կարճաժամկետ և երկարաժամկետ)

- Հաշվի առնելով կայուն ջանքը, կոնսուլիդացնել ՋՎ և ՋՀ ոլորտներում ձեռքբերված նպատակները և ապահովել դրանց կանոնավոր թարմացումը
- Դիտարկել ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական կայքում ՋՀ տարածմանը նվիրված էջ տրամադրելու հնարավորությունը, ինչը հասանելի և մատչելի կդարձնի տեղեկատվությունը բոլոր սպառողների համար (քաղաքականություն մշակողներ, հետազոտողներ, ուսանողներ, փորձագետներ, քաղաքացիներ, ֆիրմաներ, տնօրեններ.....)՝ համապատասխան մեթատվյալներով և ուղեցույցներով
- Հատուկ վերապատրաստում իրականացնել այն մարմինների հետ, որոնք գործ ունեն նշյալ հիմնահարցերի հետ, ինչը կամրապնդի խորհրդատվությունը շատ սպառողների և նրանց ընդգրկվածությունը բովանդակային հարցերում (պայնավարոված սպեցիֆիկ տեխնիկական տերմիններով)
- Մտապահել այն, որ ՋՀ-ն շարունակական գործընթաց է: Այս պատճառով կատարված աշխատանքը լավ հիմք է հետագա աշխատանքի համար

Չեռքբերումների կայունություն

- Համաձայն ամբողջացված մոտեցման սահմանել հանդիպումներ տվյալներ արտադրողների հետ՝ առավել մեծացնելու համար գործողությունների համակարգումը, որպեսզի բավարարվեն ՋՎ և ՋՀ տեղեկատվական կարիքները. ապահովել ապագա կայունություն՝ տվյալների աղբյուրների հաշվետվողական ձևերը բարելավելու միջոցով

Չլուծված հարցեր

- Բաղադրիչի շրջանակներում չկան չլուծված հարցեր